

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2\(38\)-165-176](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-2(38)-165-176)

УДК 368.022:004.738.5

JEL Classification: G18; G22; L29

Олена Миколаївна Парубець

доктор економічних наук,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: olena.parubets@gmail.com. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-5357-7581>

Олександр Леонідович Подоляк

здобувач третього (PhD) рівня вищої освіти
Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)
E-mail: Al.newad@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0009-9737-049X>

ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена дослідженню складових механізму трансформації страхового ринку України в умовах розвитку цифрової економіки. Визначено роль і місце страхового ринку в цифровій економіці, зазначено, що поява нових ризиків потребує надійної системи страхового захисту з використанням сучасних цифрових технологій. Проаналізовані статистичні дані стосовно тенденції зростання вірогідності кіберризиків і кіберзлочинності, а також перспектив розвитку кіберстрахування. Досліджено переваги і недоліки цифровізації страхового ринку України. Розглянуто складові трансформації механізму функціонування та розвитку страхового ринку в умовах цифровізації економіки, а саме принципи, підходи, методи, інструменти, фінансові важелі, форми забезпечення та можливості цифрової трансформації. Зазначено, що цифровізація страхового ринку, в першу чергу, потребує нормативно-законодавчого та інституційного регулювання, розбудови цифрової інфраструктури, розробки відповідної стратегії на рівні держави та страхових компаній.

Ключові слова: страховий ринок; цифрова економіка; механізм; трансформація; ризики; цифрові технології; розвиток.

Рис.: 2. Бібл.: 21.

Постановка проблеми. Страховий ринок України є однією із найважливіших складових фінансової системи держави, діяльність якого спрямована на забезпечення фінансової безпеки держави, територіальних громад, бізнес-структур, населення. Особливо роль зазначеного ринку зростає в умовах цифровізації економіки та суспільства, а також невизначеності та ризику, спричинених війною. Поряд із традиційними видами страхування актуальності набувають нові, спрямовані на захист від воєнних ризиків для фізичних і юридичних осіб у таких сегментах, як страхування рухомого і нерухомого майна, агрострахування, медичне страхування; від ризиків кібератак – кіберстрахування. Швидке реагування страхового ринку на потреби економіки та споживачів страхових послуг потребує широкого впровадження сучасних цифрових технологій.

Використання страховими компаніями, як основними учасниками страхового ринку, цифрових продуктів і технологій дає змогу підвищити їхню конкурентоспроможність, покращити якість страхових послуг; пришвидшити

термін виконання умов договорів страхування; забезпечити фінансову стійкість; досягти диверсифікації страхових послуг та прозорості показників діяльності страховиків; збільшити кількість споживачів страхових послуг, забезпечити високий рівень захисту їхніх інтересів і прав; покращити інвестиційну діяльність страхових компаній тощо. При цьому треба врахувати, що цифрова трансформація страхового ринку потребує значної суми коштів на впровадження відповідних цифрових продуктів і технологій.

Сьогодні серед науковців не існує єдиної думки та підходів до побудови дієвого механізму фінансування процесів цифровізації на страховому ринку України, враховуючи зміни у внутрішньому і зовнішньому середовищі його функціонування. Саме цим і зумовлена актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифровізація страхового ринку обумовила введення нових понять, таких як «цифрове страхування», «диджитал-страхування».

Л. В. Попова [1] розглядає термін «цифрове страхування» з двох позицій: як «частину економічних відносин та як спосіб реалізації страхового захисту на основі цифрових технологій».

Визначаючи «цифрове страхування як комп'ютеризацію традиційних страхових послуг», автори роботи [2] вказують, що зазначене страхування «дає клієнтам доступ до різноманітних страхових продуктів і послуг через електронну або онлайн-платформу».

На думку авторів роботи [3], «диджитал-страхування – це новий вид страхування, який за допомогою інтернету, мобільних пристроїв та інших цифрових носіїв тісніше працює з клієнтами та надає їм послуги».

Автори роботи [4] зазначають, що диджитал-страхування, поєднує в собі застосування новелізаційних технологій у страховій діяльності, його поширенню сприяють розвиток нових технологій, оптимізація витрат, посилення конкуренції і підвищення вимог споживачів страхових послуг.

В. Д. Базилевич, Н. В. Приказюк, О. М. Лобова [5], досліджуючи вплив цифровізації на підвищення конкурентоспроможності страхових компаній, вказують, що «цифрові технології змінюють бізнес-модель страхової галузі» і потребують розробки нових стратегій взаємодії страхових компаній зі споживачами страхових послуг, забезпечуючи максимальну персоналізацію пропозицій страхових продуктів із використанням багатоканального підходу.

У роботі [6] автори акцентують увагу на необхідності подальшого розвитку страхового ринку на парадигмі цифрової економіки, що можливо досягти «за умови усунення законодавчих, інституційних, фіскальних бар'єрів; широкого використання інструментів заохочення інноваційної діяльності, а також створення умов для вільного залучення венчурних інвестицій».

О. Є. Гудзь, досліджуючи перспективи розвитку страхування в умовах цифрової економіки, зазначає, що впровадження нових інструментів і методів управління ризиками «є вигідним при великомасштабному інциденті збою чи компрометації ІКТ-системи, та сприяє економічним суб'єктам підтримувати економічну стабільність і мінімізувати втрати» [7].

Трансформація страхового ринку передбачає перехід на онлайн-страхування і впровадження InsurTech-стартапів, що дозволяє страховим компаніям відповідати вимогам сучасного цифрового світу [8].

Автори роботи [9] вважають, що за останні роки у сфері страхування відбулась цифрова революція, що дозволила збирати та зберігати великі обсяги інформації. Для цілей страхування великі дані використовуються для впливу на андеррайтинг, визначення рейтингу страховиків, формування цін на страхові продукти, маркетинг і розгляд претензій. Також автори наголошують на ролі штучного інтелекту у страхуванні, а саме в розробленні алгоритмів машинного навчання, аналізі даних, які допомагають актуаріям розробляти більш точні оцінки ризиків і прогнози.

Досліджуючи вплив цифрових технологій на діяльність страхових посередників, Томас та Марія Кене [10] проаналізували дані за 2022 рік про діяльність 671 страхового посередника з Німеччини і дійшли висновку, що страхові посередники використовують різноманітні цифрові технології і з одного боку це позитивно впливає на показники продуктивності, але з іншого викликає відчуття цифрового стресу, що призводить до зниження продуктивності. Технологічний оптимізм, технологічні навички та організаційна підтримка зменшують негативний вплив такого стресу.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Нині існує значна кількість досліджень стосовно функціонування страхового ринку в умовах цифрової економіки, впровадження страховими компаніями сучасних страхових продуктів і технологій. При цьому механізм функціонування і розвитку зазначеного ринку під впливом процесів цифровізації потребує суттєвої організаційної, інституційної, правової та фінансової трансформації. Саме розгляду цих питань і присвячене це дослідження.

Виклад основного матеріалу. Для розуміння процесів, що відбуваються визначимо роль і місце страхового ринку в цифровій економіці (рис. 1).

Цифровізація економіки й суспільства викликає появу нових ризиків, наприклад кіберризиків і потребує надійної системи страхового захисту з використанням сучасних цифрових технологій. Найбільш розповсюдженими на страховому ринку є такі цифрові технології, як Інтернет речей, блокчейн, технологія великих даних (BigData), регуляторні (RegTech) технології, штучний інтелект, хмарні технології тощо.

Рис. 1. Роль і місце страхового ринку в цифровій економіці
 Джерело: складено авторами.

З одного боку, використання цифрових технологій учасниками страхового ринку дає змогу підвищити їх конкурентоспроможність і збільшити кількість споживачів, з іншого – зазначені технології можуть спровокувати появу ризиків цифрової економіки.

Найбільш вірогідними і такими, що мають тенденцію до зростання в світі вважаються кіберризики, які пов'язані зі збоями в роботі ІТ-систем, атаки програм вимагачів та програм витоку даних [11]. У звіті підготовленому Cybersecurity Ventures [12] зазначається, що глобальні щорічні втрати від кіберзлочинів зростуть до 9,5 трлн доларів США, а зростання вартості збитку від вказаних злочинів до 2025 року становить 10,5 трлн доларів США.

Невтішною є статистика по кіберзлочинах і в Україні. За даними кіберполіції у 2022 році було виявлено 2,3 тис. кіберзлочинів, за підсумками 2023 року їх кількість зросла до 3,6 тис. Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України у 2022 р. було зафіксовано 120 атак на фінансовий сектор, за підсумками 2023 р. було здійснено 30 кібератак [13].

Одним з ефективних засобів боротьби з кіберризиками є розвиток кіберстрахування. У звіті [14] зазначається, що світовий ринок кіберстрахування у період 2023-2024 рр. зріс із 16,66 млрд доларів США до 21 млрд доларів і до 2032 р. може зрости до 120 млрд доларів США.

За оцінками Swiss Re Institute зростання попиту на кіберстрахування призведе до збільшення розміру світових кіберпремій із 16 млрд доларів у 2023 році, до 25 млрд доларів до 2026 року. При цьому зазначено, що це повинно спонукати страхову галузь до збільшення обсягу інвестицій в інноваційні продукти і технології з метою адаптації до ризиків обумовлених розвитком цифрової економіки [15].

У роботі [16] автори зазначають, що розвиток ринку кіберстрахування в Україні потребує удосконалення інституційного механізму управління інноваційною діяльністю страхових компаній.

На нашу думку, в умовах розвитку цифрової економіки суттєвого удосконалення потребує не тільки ринок кіберстрахування, а в цілому існуючий механізм функціонування і розвитку страхового ринку України.

Перевагами цифровізації страхового ринку України є:

- для страхових компаній – підвищення рівня конкурентоспроможності, прибутковості та надійності, зростання ділової активності й формування позитивного іміджу; спрощення бізнес-процесів, розвиток співпраці з ІТ-компаніями та іншуртех-стартапами, диверсифікація страхових послуг;
- для споживачів страхових послуг – економія часу та коштів на придбання страхових послуг, врахування потенційних індивідуальних потреб страхувальників, зменшення ризиків тощо.

Поряд із зазначеними вище безперечними перевагами диджиталізація страхового ринку України має певні проблеми, які в умовах цифровізації економіки й суспільства потребують їх швидкого вирішення. Більшість науковців до недоліків диджиталізації вітчизняного страхового ринку відносять високу вартість цифрових продуктів і технологій, брак кадрів або зростання витрат на навчання та перепідготовку персоналу, втрату контролю через

можливі зовнішні втручання в роботу страхових компаній, зростання конкуренції цифрових каналів з іншими каналами послуг страхових компаній, необхідність перегляду існуючих бізнес-стратегій [17; 18].

Також серед недоліків можна виділити нерівномірність доступу страхувальників до цифрового страхування з причини обмеженого доступу до мережі Інтернет, а також низького рівня фінансової та цифрової грамотності, недовіри населення до цифрових послуг і технологій страхового ринку з причини вірогідності виникнення ризиків пов'язаних з витоком особистих даних.

Геополітичні, економічні, фінансові, екологічні кризи, швидкий розвиток цифрових продуктів і технологій, зростання конкуренції між фінансовими установами та боротьба за клієнтів, дефіцит спеціалістів у сфері розробки, впровадження і використання цифрових технологій у страхуванні, зміни потреб споживачів страхових послуг під впливом процесів цифровізації приводять до необхідності цифрової трансформації, реформування структури та існуючого механізму функціонування і розвитку страхового ринку України.

Розглянемо основні складові наведеного на рис. 2 механізму.

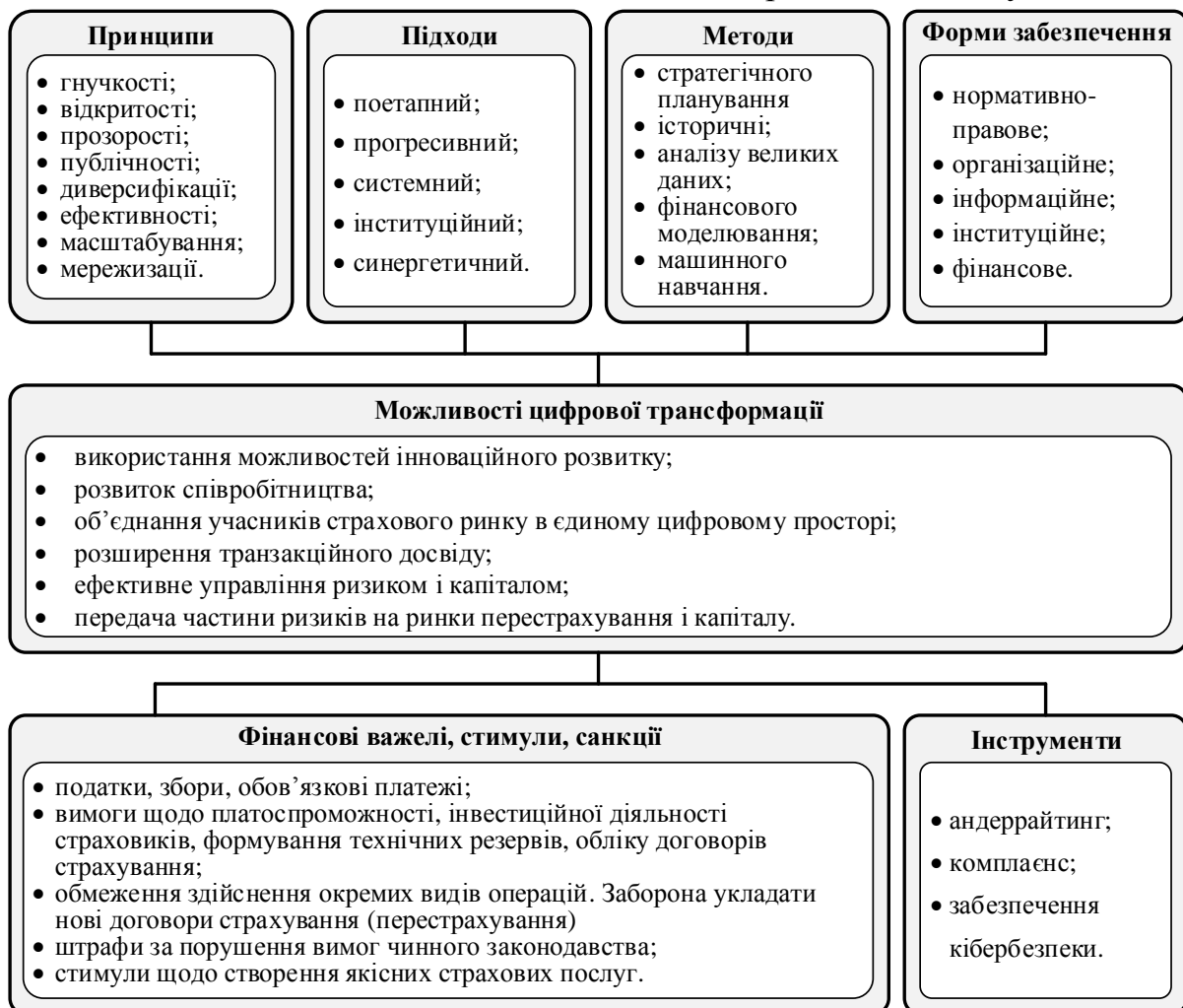

Рис. 2. Трансформація механізму функціонування і розвитку страхового ринку в умовах цифрової економіки
Джерело: складено автором на основі [2; 4; 5; 7; 17; 19; 20].

В умовах цифрової економіки страховий ринок потребує побудови нової моделі нормативно-правового та інституційного регулювання. Основними нормативно-законодавчими актами, що регулюють діяльність учасників страхового ринку є Закони України «Про страхування», «Про фінансові послуги і фінансові компанії», Постанови правління Національного банку України «Про затвердження Положення про встановлення вимог щодо забезпечення платоспроможності та інвестиційної діяльності страховика», «Про затвердження Положення про особливості укладення договорів страхування зі споживачами», «Про затвердження Положення про використання електронного підпису та електронної печатки», «Про затвердження Положення про авторизацію надавачів фінансових послуг та умови здійснення ними діяльності з надання фінансових послуг» тощо. Організаційні основи державної політики у сферах розвитку цифрової економіки, електронних комунікацій, інформаційної безпеки регулюються Законами України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», «Про електронні комунікації», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах»; розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії здійснення цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації системи управління державними фінансами на період до 2025 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації».

В оприлюдненій і затвердженій в серпні 2023 року Стратегії розвитку фінансового сектору України, яка є безстроковою на відмінну від попередньої, яка була розрахована до 2025 року зазначається про необхідність технологічного розвитку фінансових послуг для забезпечення кібербезпеки, імплементації національного законодавства до європейських вимог і стандартів. Однією із цілей зазначених в Стратегії є розвиток сучасних фінансових послуг, а саме розвиток інфраструктури цифрових фінансових послуг, автоматизація і безпаперові технології надання фінансових послуг, регулювання віртуальних активів, цифрова оборона фінансового сектору, відновлення фінансової інфраструктури [21].

Інституційне забезпечення функціонування і розвитку страхового ринку в умовах цифрової економіки здійснюється завдяки системі органів, що входять до складу Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, зокрема Кіберцентром UA30, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством фінансів України, Національним банком України тощо.

Швидке поширення процесів цифровізації у фінансовому та інших секторах національної економіки потребує розвитку цифрової комунікації, співпраці та партнерства страхових компаній з регуляторними органами, іншими учасниками страхового ринку, міжнародними партнерами – особливо у випадку перестрахування ризиків за межами країни.

В умовах неузгодженості розвитку інформаційних технологій регуляторів і учасників страхового ринку виникає необхідність розробки стратегії цифровізації страхового ринку на державному рівні, а також на рівні страхових компаній з врахуванням вимог європейського законодавства і базуючись на європейський інтеграційний вектор України. Також необхідно розробити законодавчі норми регулювання розвитку ринку кіберстрахування, взаємодії страховиків і страхувальників в умовах розвитку цифрових технологій та цифровізації страхового ринку, розбудови цифрової інфраструктури, а саме мобільної, хмарної, а також інфраструктури кібербезпеки.

Стратегії цифровізації на рівні страхових компаній повинні враховувати їх ресурсні можливості стосовно впровадження і використання цифрових технологій, потреби споживачів страхових послуг, а також ризики витоку персональних даних страхувальників, кібератак, збоїв у роботі комп'ютерних систем, недостатнього обсягу інвестицій у цифрові продукти та технології та ін.

Цифрова трансформація страхових компаній потребує суттєвих змін в системі навчання і мотивації персоналу, індивідуалізації страхових послуг, конвергенції цифрових технологій, платформізації, тобто створення онлайн-платформ для оптимізації бізнес-процесів, хмарних платформ для підвищення якості збору інформації та узгодження претензій, розвитку співробітництва з ІТ-компаніями, маркетинговими, юридичними компаніями, та іншими бізнес-партнерами.

Впровадження цифрових продуктів і технологій на страховому ринку України потребує значної суми коштів. Фінансове забезпечення процесу цифровізації страхового ринку передбачає не тільки необхідність залучення значних інвестицій на впровадження цифрових технологій та розвиток цифрової інфраструктури, але і кошти на проведення оцінки стану кібербезпеки на рівні страхових компаній, розроблення дорожньої карти цифрового захисту страховиків і страхувальників з метою підвищення рівня їх захисту від кібератак.

Висновки. Страховий ринок України пізніше за інших учасників фінансового ринку почав використовувати цифрові технології. На сьогодні цифрова трансформація страхового ринку буде ефективною лише у випадку відповідності цифрових технологій, що впроваджуються на рівні страхових компаній постійно зростаючим вимогам споживачів страхових послуг. Затягування з розробкою і практичним впровадженням стратегій цифровізації на рівні страхових компаній України може призвести до втрати потенційних можливостей їх розвитку, неоптимального використання ресурсів, зростання ризиків та виникнення неочікуваних проблем.

Успішна цифровізація страхового ринку потребує не тільки зусиль страхових компаній, спрямованих на її швидку реалізацію, але і відповідних дій з боку держави й регуляторних органів, що передбачають, перш за все, удосконалення нормативно-правового та інституційного регулювання діяльності страховиків в умовах цифрової економіки, розроблення стандартизованих правил та методик

оцінки показників їх цифрової трансформації. Останні повинні враховувати принципи та вимоги міжнародного і, особливо, європейського законодавства для розвитку цифрової комунікації і співпраці між учасниками вітчизняного та міжнародного страхового ринку. Цифрова трансформація страхового ринку сприятиме зниженню ризиків, отриманню мережевих ефектів, покращенню діяльності фінансового ринку та стану фінансової системи держави в цілому. Враховуючи вищезазначене подальші напрями досліджень будуть спрямовані на дослідження етапів розвитку та особливостей функціонування страхового ринку в умовах цифровізації у вітчизняній і міжнародній практиці.

Список використаних джерел

1. Попова Л. В. Сучасні тенденції розвитку цифрових технологій у страхуванні / Л. В. Попова // Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління. – 2022. – № 5. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-02>.
2. Цифровізація страхування / Н. О. Гавадзин, Р. І. Запухлий, Н. М. Григорська, Н. В. Гребенюк // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2023. – № 48. – С. 14–17.
3. Желізняк Р. Й. Розвиток світового ринку страхування в умовах діджиталізації / Р. Й. Желізняк, О. О. Бонецький, М. І. Жулевич // Modern Economics. – 2019. – № 17. – С. 100-104. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-16).
4. Кнейслер О. Новелізаційні тенденції розвитку страхових компаній в Україні [Електронний ресурс] / О. Кнейслер, Н. Спасів, С. Король // Світ фінансів. – 2021. – № 2. – С. 106–117. – Режим доступу: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1440/1446>.
5. Базилевич В. Д. Цифровізація у забезпеченні конкурентних переваг страхових компаній / В. Д. Базилевич, Н. В. Приказюк, О. М. Лобова // Економіка та держава. – 2020. – № 2. – С. 15–20. DOI: 10.32702/2306-6806.2020.2.15.
6. Чвортко Л. А. Цифровізація страхового бізнесу як дієвий важіль управління ризиками [Електронний ресурс] / Л. А. Чвортко, Т. О. Корнієнко, О. А. Вінницька // Sciences of Europe. – 2022. – № 89. – С. 7–11. – Режим доступу: <https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2022/03/Sciences-of-Europe-No-89-2022.pdf>.
7. Гудзь О. Є. Розвиток страхування: нові інструменти та методи управління ризиками в цифровій економіці [Електронний ресурс] / О. Є. Гудзь // Економіка. Менеджмент. Бізнес. – 2019. – № 3. – С. 4–12. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/есмебі_2019_3_3.
8. Панченко О. Вплив цифрових технологій на розвиток страхового бізнесу / О. Панченко, І. Садчикова // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2023. – № 4(36). – С. 291–301. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301).
9. Data Science in Insurance Special Issue / G. Clemente, Della Corte F., N. Savelli, D. Zappa // Risks. – 2023. – № 11(80). DOI: <https://doi.org/10.3390/risks11050080>.
10. Köhne T. Uncovering the Impact of Digitalization on the Performance of Insurance Distribution / T. Köhne, M. Köhne // Risks. – 2024. – № 12(8). – Pp. 129. DOI: <https://doi.org/10.3390/risks12080129>.
11. Allianz Commercial [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://commercial.allianz.com>.
12. Кіберзлочинність обійдеться світу в 9,5 трильйонів доларів США в рік [Електронний ресурс] // Cybercrime. – Режим доступу: <http://surl.li/vrxzkl>.
13. Звіт про результати роботи Департаменту кіберполіції Національної поліції України у 2023 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://surl.li/yvsjxb>.

14. Cyber Insurance Market Outlook for 2024-2034: Coverage & Capital Managing [Electronic resource]. – Accessed mode: <https://beinsure.com/cyber-insurance-market-outlook>.
15. Swiss Re Institute [Electronic resource]. – Accessed mode: <http://surl.li/bruuqb>.
16. Ільчук В. П. Інноваційні підходи до розвитку ринку кіберстрахування в Україні [Електронний ресурс] / В. П. Ільчук, О. М. Парубець, Д. О. Сугоняко // Ефективна економіка. – 2018. – № 5. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6295>.
17. Дубина М. Концептуальні аспекти дослідження сутності діджиталізації та її ролі в розвитку сучасного суспільства / М., Дубина О. Козлянченко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2019. – № 3(19). – С. 21–32. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32.
18. Самошкіна І. Розвиток діджиталізації страхового ринку України / І. Самошкіна // Економіка та суспільство. – 2022. – № 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-52>.
19. Парубець О. М. Дослідження сучасного стану та перспектив розвитку штучного інтелекту у фінансовому секторі України [Електронний ресурс] / О. М. Парубець, Д. О. Сугоняко, І. О. Середюк // Фінансові дослідження. – 2019. – № 1(6). – Режим доступу: <https://fr.stu.cn.ua/tmp/pdf/183.pdf>.
20. Краус К. М. Цифрова інфраструктура в умовах віртуалізації та нової якості управління економічними відносинами [Електронний ресурс] / К. М. Краус, Н. М. Краус, Г. М. Поченчук // Ефективна економіка. – 2021. – № 9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9279>.
21. Стратегія розвитку фінансового сектору України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: <http://surl.li/awzyql>.

References

1. Popova, L.V. (2022). Suchasni tendentsii rozvytku tsyfrovyykh tekhnolohii u strakhuvanni [Modern Trends in the Development of Digital Technologies in Insurance]. *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriya: ekonomika ta upravlinnia – Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, (5). <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-02>.
2. Havadzyn, N.O., Zapukhlyi, R.I., Hryhorska, N.M., & Hrebeniuk, N.V. (2023). Tsyfrovizatsiia strakhuvannia. [Digitization of insurance]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, (48), 14–17.
3. Zhelizniak, R.Y., Bonetskyu, O.O., & Zhulevych M.I. (2019). Rozvytok svitovoho rynku strakhuvannia v umovakh didzhytalizatsii. [The World Insurance Market Development in the Conditions of Digitalization]. *Modern Economics*, 17, 100–104. [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-16](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-16).
4. Kneisler, O., Spasiv, N. & Korol, S. (2021). Novelizatsiini tendentsii rozvytku strakhovykh kompanii v Ukraini [Novelization trends in the development of insurance companies in Ukraine]. *Svit finansiv – World of finance*, (2), 106–117. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1440/1446>.
5. Bazylevych, V.D., Prykaziuk, N.V., & Lobova, O.M. (2020). Tsyfrovizatsiia u zabezpechenni konkurentnykh perevah strakhovykh kompanii [Digitization in ensuring competitive advantages of insurance companies]. *Ekonomika ta derzhava – Economics and the state*, (2), 15-20.
6. Chvertko, L., Korniienko, T., & Vinnytska, O. (2022). Tsyfrovizatsiia strakhovoho biznesu yak diievyi vazhil upravlinnia ryzykamy [Digitalization of insurance business as an effective risk management lever]. *Sciences of Europe*, (89), 7–11. <https://www.europe-science.com/wp-content/uploads/2022/03/Sciences-of-Europe-No-89-2022.pdf>.

7. Hudz, O.Ye. (2019). Rozvytok strakhuvannia: novi instrumenty ta metody upravlinnia ryzykamy v tsyfrovii ekonomitsi [Insurance development: new instruments and methods of risk management in the digital economy]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes – Economics. Management. Business*, (3), 4–12. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecmebi_2019_3_3.
8. Panchenko, O., & Sadchykova, I. (2023). Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na rozvytok strakhovoho biznesu. [The influence of digital technologies on the development of the insurance business]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economic and management*, (4(36)), 291–301. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4\(36\)-291-301](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-4(36)-291-301).
9. Clemente, G., Della Corte, F., Savelli, N., & Zappa, D. (2023). Data Science in Insurance Special Issue. *Risks*, 11(80). <https://doi.org/10.3390/risks11050080>.
10. Köhne, T., & Köhne, M. (2024). Uncovering the Impact of Digitalization on the Performance of Insurance Distribution. *Risks*, 12(8), 129. <https://doi.org/10.3390/risks12080129>.
11. Allianz Commercial. (n.d.). <https://commercial.allianz.com>.
12. Kiberzlochynnist obiidetsia svitu v 9,5 trylioniv dolariv SShA v rik [Cybercrime will cost the world 9.5 trillion US dollars per year]. *Cybercrime*. <http://surl.li/vrxzkl>.
13. Zvit pro rezultaty roboty Departamentu kiberpolitsii Natsionalnoi politsii Ukrainy u 2023 rotsi [Regarding the results of the work of the Cyber Police Department of the National Police of Ukraine in 2023]. (2023). <http://surl.li/ysvjxb>.
14. Cyber Insurance Market Outlook for 2024-2034: Coverage & Capital Managing. <https://beinsure.com/cyber-insurance-market-outlook>.
15. Swiss Re Institute. <http://surl.li/bryqab>.
16. Ilchuk, V.P., Parubets, O.M., & Sugonyako, D.O. (2018). Innovatsiini pidkhody do rozvytku rynku kiberstrakhuvannia v Ukraini [Innovative approaches to the development of cyber-insurance market in Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, (5). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6295>.
17. Dubyna, M., & Kozlianchenko, O. (2019). Kontseptualni aspekty doslidzhennia sutnosti didzhitalizatsii ta yii roli v rozvytku suchasnoho suspilstva [Conceptual aspects of research of the nature of digitalization and its role in the modern society development]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economic and management*, 3(19), 21–32. DOI: 10.25140/2411-5215-2019-3(19)-21-32.
18. Samoshkina, I. (2022). Rozvytok didzhitalizatsii strakhovoho rynku Ukrainy [Development of insurance market digitalization of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (41). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-52>.
19. Parubets, O.M., Sugonyako, D.O., & Serediuk, I.O. (2019). Doslidzhennia suchasnoho stanu ta perspektyv rozvytku shtuchnoho intelektu u finansovomu sektori Ukrainy [Research of current state and prospects for the development of artificial intelligence in the financial sector of Ukraine]. *Finansovi doslidzhennia – Financial Research*, (1(6)). <https://fr.stu.cn.ua/tmp/pdf/183.pdf>.
20. Kraus, K.M., Kraus, N.M., & Pochenchuk H.M. (2021). Tsyfrova infrastruktura v umovakh virtualizatsii ta novoi yakosti upravlinnia ekonomichnymy vidnosynamy [Digital infrastructure in conditions of virtualization and new quality of management of economic relations]. *Efektivna ekonomika – Efficient economy*, (9). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9279>.
21. The strategy for the development of Ukraine's financial sector. Website of the National Bank of Ukraine. (n.d.). <http://surl.li/awzyql>.

Отримано 26.05.2024

UDC 368.022:004.738.5

Olena Parubets

Doctor of Economic Sciences,

Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: olena.parubets@gmail.com. **ORCID:** <http://orcid.org/0000-0001-5357-7581>**Oleksandr Podoliak**

PhD student

Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: Al.newad@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0009-9737-049X>**THE TRANSFORMATION OF THE FUNCTIONING AND DEVELOPMENT MECHANISM OF THE INSURANCE MARKET IN THE CONTEXT OF THE DIGITALIZATION OF THE ECONOMY.**

The article focuses on studying the components of the mechanism for transforming Ukraine's insurance market within the context of the digital economy's development. The research examines the works of domestic and foreign scholars which focus on the specific features of the insurance market's functioning in the digital economy, as well as the introduction of modern insurance products and technologies by insurance companies. The role and position of the insurance market in the digital economy have been identified, with a note that the emergence of new risks demands a reliable insurance protection system leveraging modern digital technologies. Statistical data on the trends in the increasing likelihood of cyber risks and cybercrime, as well as the prospects for the development of cyber insurance, have been analyzed. The advantages and disadvantages of the digitalization of Ukraine's insurance market have been studied. The components involved in transforming the functioning and development mechanism of the insurance market within the digital economy have been examined. These include principles, approaches, methods, tools, financial levers, forms of provision, and opportunities for digital transformation. It is noted that the digitalization of the insurance market requires regulatory and institutional governance, digital infrastructure development, and the creation of relevant strategies at both the state and insurance company levels. The latter must take into account the principles and requirements of international, particularly European, legislation for the development of digital communication and cooperation between participants in the domestic and international insurance markets, as well as the constantly growing demands of insurance service consumers. Delays in developing and implementing digitalization strategies within Ukrainian insurance companies may result in missed development opportunities, inefficient resource use, increased risks, and unexpected problems. The digital transformation of the insurance market will contribute to risk reduction, realization of network effects, improvement of the financial market's operation, and the overall state of the country's financial system.

Keywords: insurance market; digital economy; mechanism; transformation; risks; digital technologies; development.

Fig.: 2. References: 21.